

Dosarul nr.2rc-117/23

2-22058215-01-2rc-01122023

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul central – S. Dubceac

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Oxana Parfeni
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Societatea Comercială „Proactiv-Grup”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți împotriva Societății Comerciale „Proactiv-
Grup” Societate cu Răspundere Limitată și Iurie Albu, intervenient accesoriu Instituția
Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul teritorial Cadastral Bălți privind
declararea nulității absolute a actului juridic,

împotriva încheierii din data de 03 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin
care s-a restituit apelul Societății Comerciale „Proactiv-Grup” Societate cu Răspundere
Limitată,

constată:

La 26 aprilie 2022, Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți au depus cerere de
chemare în judecată către SC „Proactiv-Grup” SRL și Iurie Albu, intervenient
accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul teritorial Cadastral Bălți, prin care a
solicitat declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor
nr. 1258 din 25 martie 2004, încheiat între Primăria mun. Bălți și SA „Buratino” și nr.
3539 din 24 decembrie 2004 încheiat între Primăria mun. Bălți și ÎI „Gula Inga” cu
repunerea părților în poziția anterioară semnării contractelor de vânzare-cumpărare,
radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a lui Iurie Albu
asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx și a dreptului de proprietate a SC
„Proactiv-Grup” SRL asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul central din 12 mai 2023 acțiunea civilă a
fost admisă parțial. S-a declarat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare
a terenurilor nr. 1258 din 25 martie 2004 încheiat între Primăria mun. Bălți și SA
„Buratino” și nr. 3539 din 24 decembrie 2004 încheiat între Primăria mun. Bălți și ÎI
„Gula Inga” cu repunerea părților în poziția anterioară semnării contractelor de
vânzare-cumpărare. S-a radiat din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al
SC „Proactiv-Grup” SRL asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx cu suprafața de
0,0294 ha. În rest pretențiile s-au respins. (f.d.164,169-175)

La 31 mai 2023, SC „Proactiv-Grup” SRL a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă. (f.d.167-168)

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de SC „Proactiv-Grup” SRL, fiindu-i acordat termen pentru prezentarea și înregistrarea la Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 459, 15 lei, până la data de 25 octombrie 2023, ora 17:00. (f.d.181-182)

La 23 octombrie 2023, SC „Proactiv-Grup” SRL a prezentat cererea de apel motivată. (f.d. 186-190)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 03 noiembrie 2023 a restituit apelul SC „Proactiv-Grup” SRL, deoarece în termenul stabilit nu a prezentat bonul de plată a taxei de stat și nu a solicitat prelungirea termenului de procedură. (f.d. 191-193)

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs SC „Proactiv-Grup” SRL, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea contestată. (f.d.198-200)

În motivarea recursului SC „Proactiv-Grup” SRL a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea, încheierea fiind emisă contrat probelor constatate.

În acest sens societatea recurentă a susținut că încheierea din data de 27 septembrie 2023 nu i-a fost comunicată nici societății, nici reprezentantului acesteia, faptul că aceasta a fost expediată în adresa societății nu confirmă că a fost recepționată. Astfel, SC „Proactiv-Grup” SRL nu este de acord cu concluzia instanței de apel privind recepționarea actelor de procedură din momentul expedierii acestora.

Totodată, SC „Proactiv-Grup” SRL a susținut că suma taxei de stat de 459,15 lei este o sumă mică, care ar fi fost achitată de către aceasta dacă cunoștea mărimea taxei de stat. Societatea apelantă nu a avut nici o posibilitate reală de a lua cunoștință cu încheierea instanței de apel din data de 27 septembrie 2023.

La fel a indicat că instanța de apel eronat a reținut că a refuzat să primească înștiințarea, din motiv că SC „Proactiv-Grup” SRL era cointeresată să primească careva corespondență de la Curtea de Apel referitor la cauză.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 03 noiembrie 2023, expediată avocatului Mariana Caraiman, prin intermediul poștei electronice, la 03 noiembrie 2023, iar SC „Proactiv-Grup” SRL prin intermediul oficiului poștal la 06 noiembrie 2023. Potrivit avizului de recepție DS8010845177AS, SC „Proactiv-Grup” SRL a recepționat copia încheierii la 13 noiembrie 2023. (f.d.197)

Recursul depus de către SC „Proactiv-Grup” SRL, la 20 noiembrie 2023 este în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de către societatea recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 03

noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 31 mai 2023, SC „Proactiv-Grup” SRL a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond. (f.d.167-168)

Conform art. 368, alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Curtea de Apel Bălți, constatând că apelul nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă și anume nu este motivat și este depus fără plata taxei de stat, prin încheierea din 27 septembrie 2023 nu a dat curs cererii de apel și a comunicat societății apelante că necesită să prezinte apelul motivat și bonul de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei, stabilindu-i un termen până la 25 octombrie 2023, ora 17:00, pentru prezentarea și înregistrarea acestora la Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți. (f.d.181-182)

La 23 octombrie 2023, SC „Proactiv-Grup” SRL a prezentat cererea de apel motivată. (f.d. 186-190)

Curtea de Apel Bălți, stabilind că societatea apelantă nu a prezentat bonul de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei, în baza art. 369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din data de 03 noiembrie 2023 a restituit apelul declarat de către SC „Proactiv-Grup” SRL. (f.d. 191-193)

Societatea recurentă a criticat soluția instanței de apel, menționând că instanța de apel nu i-a comunicat încheierea din data de 27 septembrie 2023 prin care nu i s-a dat curs apelului și i s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs subliniază că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, se atestă că instanța de apel, prin încheierea din data de 27 septembrie 2023 nu a dat curs cererii de apel depusă de SC „Proactiv-Grup” SRL și i-a acordat un termen până la 25 octombrie 2023, ora 17:00, pentru prezentarea și înregistrarea acestora la Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți a

apelului motivat și bonului de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei.

La 28 septembrie 2023 instanța de apel, a expediat încheierea din data de 27 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice avocatului Mariana Caraiman la adresa c.a.marianna.caraiman@gmail.com.

Instanța de recurs menționează că prin prisma art. 48, alin. (2) din Legea nr.124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere rezultă că momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar.

La caz, adresa electronică la care a fost expediată încheierea instanței de apel din data de 27 septembrie 2023, a fost indicată în mandatul avocațional seria MA nr. 1164177 din 23 ianuarie 2023 și respectiv aceasta este gestionată de către avocatul Mariana Caraiman, care reprezintă interesele SC „Proactiv-Grup” SRL.

În aceste circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, respinge ca fiind neîntemeiat argumentul SC „Proactiv-Grup” SRL precum că instanța de apel nu i-a comunicat încheierea prin care nu a dat curs apelului și i-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat, or, avocatul Mariana Caraiman a recepționat încheierea prin intermediul poștei electronice la data de 28 septembrie 2023.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că avocatul apelantei, care a recepționat copia încheierii din data de 27 septembrie 2023 nu a depus până la 25 octombrie 2023, ora 17:00 bonul de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei, deși, de la momentul comunicării actului de procedură a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a înlătura toate neajunsurile cererii de apel.

Argumentul societății recurente precum că nu cunoștea cuantumul taxei de stat necesar pentru a fi achitat la depunerea apelului este respins de către instanța de recurs, or avocatul apelantei, Mariana Caraiman, care este jurist, dispune de licență de avocat și se prezumă că cunoaște faptul că cererea de apel se depune cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, precum și prevederile legale referitoare la modul de calculare a taxei de stat. Astfel, în condițiile legii, avocatul Mariana Caraiman urma să-și ajusteze conduita prevederilor legale și să prezinte în termen instanței de apel dovada de plată a taxei de stat.

Conform prevederilor art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Totodată, instanța de recurs reține că SC „Proactiv-Grup” SRL i-a fost expediată încheierea Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2023 prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare recomandată, la 29 septembrie 2023. (f.d.183-184)

La acest aspect instanța de recurs menționează că prin prisma pct.75 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale sosite în oficiile poștale de destinație se distribuie destinatarului la domiciliu conform adresei în aceeași zi, dar nu mai târziu de a doua zi de la sosire.

Totodată din conținutul pct. 87 din aceleași Reguli rezultă că în cazul în care lipsește destinatarul trimiterii poștale înregistrate, poștașul perfectează avizul de sosire și îl depune în cutia poștală individuală.

Conform pct. 102, subpct. 1 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale,

care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului la expirarea termenelor de păstrare.

Din materialele dosarului rezultă că, la 20 octombrie 2023, trimiterea poștală expediată SC „Proactiv-Grup” SRL a fost returnată instanței de apel, deoarece nu a fost reclamată de către destinatar. (f.d. 185)

În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind declarativ argumentul SC „Proactiv-Grup” SRL privind interesul sporit al apelantei de a recepționa încheierea instanței de apel, or, destinatarul trimiterii poștale, găsind în cutia poștală individuală avizul de sosire, urma să se prezinte cu acesta la oficiul poștale pentru a ridica trimiterea poștală.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel a întreprins toate măsurile posibile de a comunica solicitării apelante încheierea din data de 27 septembrie 2023 prin care nu a dat curs cererii de apel, iar SC „Proactiv-Grup” SRL și avocatul Mariana Caraiman urmau să depună diligența necesară și să se intereseze de soarta apelului depus la 31 mai 2023.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că apelantul nu s-a conformat întocmai încheierii instanței de apel din data de 27 septembrie 2023. Din materialele dosarului rezultă că SC „Proactiv-Grup” SRL s-a conformat parțial indicațiilor instanței de apel și a prezentat în termen doar apelul motivat, fără dovada de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei.

Instanța de recurs reamintește recurentei despre caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, ori atât SC „Proactiv-Grup” SRL, cât și avocatul Mariana Caraiman urmau să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierile instanței de apel și să prezinte în termenul indicat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 459,15 lei. Nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurentului în anularea încheierii contestate, cât timp nu a indicat ce a împiedicat să înlătore neajunsurile cererii de apel în termenul acordat.

La caz, societatea apelantă, cunoscând despre încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a indicațiilor instanței de apel, care i-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În această ordine de idei, este cert, că neprezentând dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanța de apel, SC „Proactiv-Grup” SRL a demonstrat o neglijență a drepturilor procedurale stipulate în legislația națională.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge

recursul și de a menține încheierea din data de 03 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Societatea Comercială „Proactiv-Grup” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține încheierea din data de 03 noiembrie 2023 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Primăria mun. Bălți și Consiliul mun. Bălți împotriva Societății Comerciale „Proactiv-Grup” Societate cu Răspundere Limitată și Iurie Albu, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul teritorial Cadastral Bălți privind declararea nulității absolute a actului juridic.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă